

NOORD-BRABANDER.

Saterdag, 4 Maart.

DICERE VERUM QUID VETAT?
Moraflus.

DUIJSCHLAND.

In den nacht van den 23 Februarij, is te Munchen, na eene langdurige en smartelijke ziekte, in den ouderdom van 58 jaren overleden de Keizerlijk-Russische gezant bij het Keijzersche Hof, Gagarin, ridder van de St. Anna en Wladimirorde, enz. enz. Zijn verlies wordt zeer betreurd.

Het Oostenrijksche Hof heeft voer twaalf dagen den roef voor den voormaligen Koning van Zweden, den kolonel Gustafson, aangenomen. Ook onderscheidene andere Duitsche Hofvan hebben dit voorbeeld gevolgd.

De zoon van Lucien Buonaparte, die te Rome, wegens beganen manslag, ter dood was veroordeeld, doch welk vonnis daarna door het opperste gerechtshof met dat tot zestienjarige zware gevangenisstraf was verwisseld, heeft zich tot den Paus gewend, die bevolen heeft, dat laatstgemelde straf in eenwijdurende verbanning uit de Pausselijke staten zou worden veranderd; ten gevolge waarvan de jonge Prins in den nacht van den 14 dezer, onder geleide van een officier der gendarmerie, van Rome naar Civita-Vecchia is afgereisd, ten einde bij de eerst voorkomende gelegenheid naar Engeland te worden ingescheept. Men zerde, dat verscheidene personen van hoograng, en daaronder een der vromde gezanten, zich voor hem in de bres gesteld hadden.

Ook de naar Brazilië verbannen staatsmisdadigen waren eindelijk, aan boord van een Napolitaansch schip, naar Civita-Vecchia overgebracht, doch eenige hunner, hadden verzocht, liever den vroeger bepaalden tijd in de gevangenis door te brengen, dewijl zij ongaarne hun vaderland en betrekkingen verlieten, en wellicht in de hoop, van afslag van straf tijd te zullen verwerven.

Er zijn berigten uit Konstantinopel tot den 1 Februarij. Daarin wordt medegedeeld een bevelschrift van den Sultan, om vijf malen daags met de grootste nauwgezetheid gebeden, in de moskeën te doen, en om zich dagelijks vijf malen te reinigen. Verder leest men in de Turksche *Staats-Courant*, dat de Sultan kostbare geschenken heeft doen gereed maken, welke voor de heilige steden Mecca en Medina bestemd zijn. De Sultan betuigt daarbij, dat hij reeds lang voornemens was geweest zich van dien pligt te kwijten, doch daarin tot dusverre verhinderd was geworden door omstandigheden, welke gelukkig nu voorbij zijn.

De Sultan heeft aan den nieuwen grootadmiraal, Ahmed Fenzi-Pacha zijne hooge tevredenheid doen betuigen voor de verbeteringen, welke hij bij het zeewezen ingevoerd heeft. Het lot der gezamenlijke scheepsbevelhebbers is, op voordragt van dien admiraal, door den Sultan verbeterd, terwijl daarentegen eenige hoofdofficieren der marine op non-activiteit gesteld zijn. De pest te Konstantinopel was sedert eenigen tijd zeer verminderd.

Men had berigten uit Alexandrie van den 21 Januarij. De stad was vrij van de pest, doch niet het lazareth. Te Smyrna liep het gerucht, dat er zich eenige pestgevallen vertoond hadden; in de dorpen, rondom die stad, hield deze plaag nog niet op; dezelve heerschte langs de geheele kust van Troje.

FRANKRIJK.

PARIS, den 27 Februarij.

Een der bladen van deze hoofdstad had verhaald, dat de Nederlandsche Minister van hier vertrekken zou en door een ander worden vervangen. Het ministeriële Avondblad spreekt zulks stellig tegen.

Met den 1 Maart zal het *Journal des Débats*, en met den 4 of 5 de *Gazette de France*, derzelve formaat vergrooten.

Het alhier ter stede uitkomende Engelsche dagblad, *the Sun*, is gisteren in beslag genomen.

Men zegt, dat, ten gevolge der bekentenissen van Meunier, een soldaat van het 2de regiment ligte troepen, waarvan het depot te Versailles is, in hechtenis genomen is, en dat de regter van instructie hem dadelijk een verhoor heeft doen ondergaan. Naar men wil, zou hij bekend hebben, dat hij voornemens was, den Koning te vermoorden, en dat hij, om daartoe des te eerder gelegenheid te vinden, dienst genomen had bij een regiment, dat thans te Parijs in bezetting ligt. Volgens anderen, zou hij echter eerst sedert den aanslag van Meunier dienst hebben genomen, en zulks alleen om zich des te gemakkelijker aan de nasporingen der politie te onttrekken.

De dagbladen van Straasburg maken een brief, van den

procureur-generaal bij het Koninklijk Gerechtshof te Colmar, bekend, waarbij medegedeeld wordt, dat de zaak der afwezige beschuldigde, bij de uitroeping van Lodewijk-Napoleon tot Keizer, tot eene volgende zitting der jury uitgesteld is.

De *Moniteur* bevat een verslag van den Minister van Marine, Rosamel, aan den Koning, over de bepaling van het gewapend houden van oorlogsvaartuigen, in tijd van vrede. Dit getal wordt vastgesteld op 40 linesschepen, en 50 fregatten; bevendien zal er steeds op stapel gehouden worden een getal schepen, dat niet hooger zal mogen loopen dan 13 van linie en 16 fregatten.

Naar men zegt, bevindt zich de heer Sebastiani, onze Gezant bij het Engelsche kabinet, sedert eenige dagen, zeer ongesteld, en zal hem zulks verhinderen vooreerst naar zijn post terug te keeren.

De debatten in de zaak van Meunier zullen, naar men wil, in de eerste helft van Maart worden geopend. Men blijft beweren, dat de zaak van Champion niet aan het Hof der Pairs zal opgedragen worden.

In het laatst van het verleden jaar is een adres der associatie van werklieden te Londen, aan hunne makkers in België gezonden. Dit adres dat eene oproeping aan de arbeidende klasse bevatte, om zich meerdere staatkundige rechten, als anderzins te verschaffen, was door het Parysche blad *Journal du Peuple*, met eene goedkeuring en aanmaning van de werklieden alhier, in deszelfs kolommen geplaatst. De Redacteur van dat blad heeft heden voor het Hof van Assises terechtstaan, als beschuldigd van aanzetting tot haat van het bewind. De jury heeft den beschuldigde echter vrijgesproken.

De brochure van den maarschalk Clausel zal eerst tegen het einde der week worden uitgegeven.

Aanstaanden Donderdag verlaat de generaal Bugeaud deze stad, om zich naar Afrika te begeven. Men vermeent, dat de generaal Damremont niet voor den 15 der volgende maand naar Algiers zal vertrekken, ten einde nog nadere instructien omtrent de inzichten van het bestuur af te wachten. Steeds spreekt men er van, dat de expeditie van Constantine tot in September aanstaande zou worden uitgesteld. Onderscheidene ministers zouden er echter op aandringen, om dezelve in Mei te doen plaats hebben.

SPANJE.

De jongste berigten van de Spaansche grenzen maken nog geenerlei gewag van eenige beweging van de troepen der Koningin, om den sedert lang beraamden, gezamenlijken aanval op de Carlistische stellingen te doen; alleen wordt daarin thans vermeldt, dat de generaal Saarsfield, die zich te Pampeluna bevindt, deze gezamenlijke bewegingen zal besturen, en dat hij door geslotene brieven den dag, waarop dezelve zullen beginnen, aan generaal Evans heeft bekend gemaakt.

In eenen bijzonderen brief uit Madrid van den 20 Februarij, leest men: «De Cortes hebben gisteren eene geheime zitting gehouden, waarin de gebeurtenissen in la Mancha (alwaar de Carlistische partijganger Cabrera, laatstelijk eene dreigende houding heeft aangenomen) aan de afgevaardigden uit dat gewest tot scherpe aanmerkingen hebben aanleiding gegeven. De ministers hebben, nadat een zeer somber tafereel van den toestand dier provincie was geschetst, de verzekering gegeven, dat maatregelen genomen waren, om aan de tergende aanrandingen der opstandelingen paal en perk te stellen. Ons bestuur bezit geene andere staatkunde. Het tracht nimmer het kwaad voor te komen, maar slechts, als het reeds daar is, hetzelfde zo goed mogelijk te herstellen. Gedurende de zitting is mededeeling gedaan van eene belangrijke officiele tijding, welke dien ochtend ontvangen was en inhield, dat, op de verschijning van een bataillon van het regiment van Zamora te Quintana, de opstandelingen in aller ij zijn terug getrokken.

De thans begonnen week zal rijk in gewichtige, parlementaire beraadslagingen zijn. Het ontwerp tot wijziging der staatsregeling en de zaak der verkiezingen op Cuba, die door de kort aanstaande komst des generails Lorenzo te Madrid, nog ingewikkelder wordt, zullen beurtelings de Cortes en het volk bezig houden. Aan ieder springt het in de oogen, hoe zonderling het is, dat de heer Isturitz in ballingschap rondzwerft, omdat hij de staatsregeling van 1812 in Spanje niet heeft willen afkondigen, terwijl de generaal Lorenzo thans ver-

volgd staat te worden, omdat hij diezelfde staatsregeling op Cuba heeft willen invoeren.

«Nog stuitender tegenstrijdigheid is wel daarin gelegen, dat Narvarez, na door de Ministers naar Cuenca verbannen te zijn, thans door Lopez tot bevelhebber der provincie, terwijl deze tegen de opstandelingen uittrekt, benoemd is. Zoo iets kan slechts in Spanje plaats hebben!

«Morgen zal het toegezegde, nieuwe vertoog des Ministers de Mendizabal wegens den staat der geldmiddelen, aan de Cortes worden aangeboden. Zal men nu de ware uitgestrektheid van het te kort kennen? Men mag er aan twijfelen.»

— Eene telegrafische depeche, met de gewone duisterheid opgesteld, brengt ons op de gedachte dat de belegering van Bilbao op het punt is van hervat te worden, indien het niet reeds geschied zij. De Carlisten zijn weder begonnen aanvallerwijze te handelen, en uit Durango tegen St. Sebastian opgetrokken. Ter loops hebben zij 12 bataljons voor Bilbao gelaten, ongetwijfeld voornemens zijnde om met al het gewigt hunner magt die plaats aan te vallen, als hunne onderneming tegen het Engelsche legioen eenen gunstigen uitslag heeft. De infant Don Sebastiaan voert dien togt aan.

ENGELAND.

LONDEN, den 28 Februarij.

Den 24 Mei aanstaande zal de Prinses Victoria, de vermoedelijke troonopvolgster, meerderjarig worden.

— De beraadslagingen der beide Huizen hebben in de laatste dagen slechts over onderwerpen van louter binnenlandsch belang geloopt. Alleen heeft de klacht van den heer Jackson, een lid der oppositie, over de vinnige aanvallen tegen de tegenpartij in de ministeriële bladen, de aandacht tot zich getrokken.

NEDERLANDEN.

GRAVENHAGE, den 3 Maart.

Bij besluit van Zijne Majesteit zijn benoemd tot R. K. geestelijken van de 3^e klasse voor de Oost-Indien:

De Eerw. heeren A. van Dijk, kapellaan te Utrecht en H. Cortenstat, R. K. geestelijke uit het vicariaat van Maastricht, thans te Rome.

Voorts zijn benoemd, tot secretaris der gemeente Eiland Marken, Cornelis de Groot; tot burgemeester der gemeente Noordgouwe, Iman Hocke Dz.; tot burgemeester der gemeente Biggekerke, c. a., Klaas Houterman.

Tot Nederlandschen consul te Civita-Vecchia in den Kerkelijken Staat, is benoemd de heer J. Arata.

— De antwoorden der regering op de gemaakte bedenkingen, aangaande de jongst aangeboden finantiële wetten, zijn bij de tweede kamer der Staten-Generaal ontvangen. In die bedenkingen, waren zwaarigheden van verschillenden aard gemaakt, omtrent de voorgedragene negotiatie, omtrent de wijs ter voorziening in de volle rentebetaling van de nationale schuld in 1837, en omtrent het toestaan van de gevraagde buitengewone credieten voor het loopende dienstjaar. Tevens had men verlangd: 1°. Dat aan de Staten-Generaal eene staatkundige mededeeling mogt gedaan worden van hetgeen is voorgevallen, sedert de Minister van Buitenlandsche zaken het laatst, op last des Konings, in de Kamer is verschenen, daar hetgeen die Minister toen aan het slot zijner rede gezegd heeft, het verlangen naar eene zoodanige nadere mededeeling aliezins schijnt te billijken; 2°. dat aan de Staten-Generaal, des noods vertrouwelijk, de berekening mogt worden overgelegd, welke voor de geraamde som van f 10,603,400 voor de buitengewone credieten tot grondslag heeft gestrekt; 3°. dat aan hen mogt worden bekend gemaakt, hoe veel er in de jaren 1835 en 1836 als buitengewoon voor Oorlog is besteed geworden.

De regering heeft in hare antwoorden, onder anderen, te kennen gegeven, dat het haar verkieslijk is voorgekomen, om ten aanzien van sommige der daartegen gemaakte bedenkingen en geopperde twijfelingen, met de vergadering, op eene vertrouwelijke wijs, mondelinge aanmerkingen te wisselen en de verlangde inlichtingen te geven, waartoe zij zich dan ook volkomen bereid betoont; dat, na eene grondige overweging van de gesteldheid van het oogenblik, zij overtuigd geworden is, dat aan eene nieuwe uitgifte van 4 per cent schuldbrieven thans niet zonder groot bezwaar kan gedacht worden; dat, op het voorbeeld van het laatstverloopen jaar, men het verkieslijk heeft geacht, de vereischte gelden tot verzekering van de volle rentebetaling wederom door de geldmiddelen der overzeesche bezittingen te doen voorschieten, zonder daarvoor eene leening te doen, waarvan de renten ten laste van de begroting zouden vallen; dat men zich door het te dien opzichte gedane voorstel in staat stellen wil, het crediet van den Staat volkomen en tijdig te verzekeren, en er den wensch bijvoegt, dat het geheel der uitgave, in 1837, niet zal worden vereischt, en de loop der zaken moge toelaten, om zich bij vervolg van dit zeker drukkend bezwaar te kunnen ontslaan, en dat met opzigt tot de middelen, door welke de gevraagde credieten voor Oorlog en Marine zullen worden goed gemaakt, men geoordeeld heeft, door eene algemeene aanwijzing in de wet, eene gewenschte geruststelling tegen alle bezwaren voor de ingezetenen te moeten geven.

De afdeelingen hebben gisteren, na de ontvangst van deze antwoorden, de drie finantiële ontwerpen nader onderzocht, en, naar men verneemt, heeft er heden een comité-generaal plaats gehad, hetwelk, naar men zegt, door H. H. Excell. den Mi-

nister van Finantien *ad interim*, en door den Minister van Buitenlandsche zaken is bijgewoond geweest.

— Vermits de zwaarigheid, welke zich tijdelijk had opgedaan tegen de plaatsing van personen in de bedelaarsgestichten der maatschappij van weldadigheid, thans geheel is opgeheven, en de transporten dus geene belemmering meer zullen ondergaan, zijn de besturen der steden en van het platte land aangeschreven, om, even als vroeger, met de opzending naar de bedoelde gestichten te willen voortgaan.

— Z. M. de Koning van Pruisen, onderrigt geworden zijnde, dat de equipage van het voor eenigen tijd bij Zandvoort gestrande Pruisische schip *Amanda Rosalia*, door de te Zandvoort aanwezige reddingboot met veel gevaar gered was geworden, heeft aan de personen van Jan Groen, Jacob Arentse Paap, Jane Arentse Paap, Pieter Leendersz. Koning, Jacob Schaap, Pieter Ariesz. Molenaar, Jan Molenaar, Pieter Klaasz. Paap en Engel Ariesz. Kooper, welke bij die gelegenheid de bemanning van de reddingboot hebben uitgemaakt, aan ieder eene gratificatie verleend van zes Friederichs d'or, welke hun dezer dagen is uitgereikt.

— Van Werkendam schrijft men, dat in die omstreken de jongste stormvloed onberekenbare schade heeft veroorzaakt, zoo aan de kaden en beplantingen der buitenpolders, als aan den grooten voorraad van rijst en andere voorwerpen. Ook door het overloopen der kapitale dijken van den vasten wal zijn vele huizen zeer beschadigd en eenige ingestort, waarbij verscheidene menschen het leven hebben verloren. Onder anderen zijn op den polder Jannezand vijf menschen verdronken, en hebben eene weduwe en hare zes kinderen, die een huisje aan den buitendijk van den Dussenschen- of Zuidhollandschen polder bewoonden, hun graf in den vloed gevonden.

— Van de Zwaluw wordt mede van den laatsten storm gemeld, dat daardoor de dorpen Moerdijk en Lagezwaluw zeer zijn geteisterd, zoodat de meeste huizen schade hebben geleden en verscheidene schuren zijn ingestort; de hooge buitendijk heeft mede veel geleden, en is in de nabijheid van de Hoogezwaluw voor het geweld der golven bezweken, waardoor 900 bunders wei- en bouwland zijn overstroomd geworden.

VRIJHEID VAN ONDERWIJS IN BELGIE.

De ijver der bisschoppen voor het onderwijs, wordt in België niet tegengewerkt door fiscale en uitsluitende wetten die alles in handen van het bestuur stellen. De vrijheid van onderwijs, die in dat land bestaat, vergunt den prelaten, om hunne oogmerken voor het groot welzijn van de godsdienst en der volken te bereiken.

Mgr. van Boppe, Bisschop van Luik, heeft aan zijn bisdom de voorstellen eener normale school voor het lager onderwijs willen verschaffen. Reeds eenigen tijd geleden is eene instelling van dien aard, bestemd voor het Vlaamsche gedeelte, in volle werking. Behoorende tot het kleine seminarie van Rolduc, is deze allervoordeeligst gelegen en telt reeds een dertigtal leerlingen, die zich weldra ten platte lande als schoolonderwijzers zullen verspreiden. Ook in de behoeften van het Waalsche gedeelte moest worden voorzien. Mgr. de Bisschop houdt zich thans hiermede bezig. Na in eenen brief de behoefte ten dien aanzien van het Land en de noodzakelijkheid van een godsdienstig onderwijs bij de leermeesters opgelegd te hebben, legt Mgr. de Bisschop zijn ontwerp uit, waarvan het oogmerk is het wezenlijke welzijn der kinderen, de voortgang der ware verlichting, de verbetering der zeden onder de bevolkingen, het geluk der familien en de rust der maatschappij. De prelaat heeft tot dat einde kundige en bekwame leermeesters gekozen, die de onderscheidene leerwijzen nauwkeurig kennen. Men voedt reeds de hoop dat eenige leerlingen, na achttien maanden studie, in staat zullen zijn, hunne loopbaan te openen. Buiten en behalve het onderwijs, zullen zij die opvoeding genieten, welke de zeden beschaaft en den invloed der meesters vergroot. Geene jonge lieden worden toegelaten, dan die van fatsoenlijke ouders zijn en eene goeds opvoeding hebben genoten. De prijs voor kost en inwoning is op 250 franken bepaald.

De familien, de pastoors en burgemeesters, zullen er eene eer in stellen, om jonge lieden die daartoe goede geschiktheid toonen, naar de normale school te zenden. De leerlingen zullen onderwijs genieten in de natuurlijke geschiedenis, in den landbouw, het orgel spelen en voor de bediening der sacristyen opgeleid worden.

Er zullen twee takken van onderwijs zijn. In de laagste klasse zal de catechismus wijdloopig worden uitgelegd, benevens de gebruiken en plegtigheden, de heilige en kerkelijke geschiedenis onderwezen worden; bovendien zal onderwijs worden gegeven in de geschiedenis van het land, de grammatica, de briefvenstijl, reken- en aardrijkskunde, den gregoriaanschen zang enz.

De hoogere klasse zal meer uitgebreid zijn. Het onderwijs in de onderscheidene takken zal meer ontwikkeld en daarbij gevoegd worden de letterkunde, de meet- en teekenkunde en de oode geschiedenis. Om het onderwijs te bespoedigen, zal er naast de normale school eene school zijn, waarin de eerste beginselen der leerwijzen te onderrigten.

Dit belangrijk plan duidt genoeg aan welke diensten deze nieuwe normale school, die eene wezenlijke weldaad voor het land is, kan bewijzen.

Mijnheer, de Redacteur!

In eenige van uwe vorige dagbladen hebt gij uwe lezers de opgave medegedeeld, van de sommen die volgens den staat van begroting tot het onderhoud van de onderscheidene kerkelijke Eerediensten uit 's Rijks kas betaald worden, en door eene berekening aangetoond, dat ongeacht de Protestanten nog in het bezit zijn van vele oude kerkelijke en parochialen eigendommen en inkomsten, hunne Eerediensten evenwel nog het dubbeld aan 's Rijks kas kosten van den Roomsch Katholijken. — Deze opgaven zijn wezenlijk interessant, en wel der moeite waardig om bewaard te worden; men vindt dezelve anders nergens, ook zijn die door de andere dagbladen niet overgenomen, behalve door den *Onpartijdige*, maar strekken tot bewijs, dat de Roomsch Katholijken verre zijn, van nevens hunne mede ingezetenen van dit Rijk, in gelijke voordeelen te deelen, en dit zal nog nader blijken, uit hetgeen waartoe deze opgaven mij aanleiding gegeven hebben.

Later heb ik in uw dagblad de opgave gelezen, van de behoeften voor het departement van Financien, die nog al zoo wat beteekenen en daar uit gezien, dat de kosten wegens tractementen en perceptie loonen der ambtenaren voor de directe belastingen, der in- en uitgaande regten en accijnsen alleen bedragen de somme van f 2,207,020.

Dit bedrag verwondert mij niet, wanneer ik het legio van ambtenaren naga, die daarvan moeten worden onderhouden en met welkers soort en getal gij ons ook al hebt bekend gemaakt. Maar nu ter zake.

Deze opgaven, die ik alle bewaard en verzameld heb, eens nader beschouwende, kwam mij al dadelijk voor den geest, wat al niet door de ingezetenen moet worden opgebracht, om in deze behoeften, behalve nog vele anderen, te voorzien.

Ieder ingezetene is verplicht daartoe volgens zijn vermogen en genot bij te dragen, maar daar en tegen behoort ook elk ingezetene gelijke bescherming te genieten en deelgenoot te wezen van de voordeelen, die de maatschappij oplevert, en daaronder rangschik ik wel in het bijzonder het bekleeden en waarnemen van posten en bedieningen.

Onze voorouders hebben wel eens een tijd beleefd dat men de ambten en bedieningen als last posten beschouwde, maar dit heeft, vermeen ik niet lang geduurd; het voordeel verzoete den arbeid, en het heeft nog nimmer aan liefhebbers voor die last posten ontbroken.

Hetzij verre van mij dat ik zoude willen beweren, dat ieder ingezetene in dier voege deelgenoot van die voordeelen zoude behooren te wezen, dat hij met een postje moet worden begunstigd, of dat deze bij tourbeurten zouden moeten worden waargenomen, dit is ook onmogelijk, maar hetgeen ik bedoel is, dat het opmerking verdient, dat eene klasse van ingezetenen bijna geheel van die voordeelen versfoken wordt, en welke klasse van ingezetenen daarom alleen daarvan schijnt te worden verstoken, omdat deze zich van hunne mede ingezetenen door een teeken onderscheiden, wanneer dezelve eenen aanvang maken met hunnen Schepper aan te spreken.

Of het dit teeken alleen is, hetwelk dezelve zooveel mogelijk uit de voordeelen der maatschappij doet verwijderen, weet ik niet, maar men zoude het bijna moeten gelooven, want het is anders zeer opmerkzaam, dat onder dat groot aantal ambtenaren, en vooral onder de meest bezoldigden, zoo weinig Roomsch Katholijken gevonden worden.

Sedert jaren heeft men deze opmerking gemaakt en jaarlijks schijnt dezelve meer gegrond te worden, en dit kan uit de volgende opgave nader blijken. — Ik heb de iplichtingen gevolgd, welke mij van goederhand zijn bezorgd, en volgens dezelve bevonden zich onder de hoofd-ambtenaren bij de belastingen:

- 1 Inspecteur-generaal.
- 1 Adviseur der scheikundige objecten.
- 1 Controleur der scheepmeters.
- 3 " " der veenderijen.
- 1 Directeur.
- 9 Provinciale Inspecteurs.
- 2 Gedelegeerde Commissarissen.
- 1 Linie-Inspecteur.
- 4 Verificateurs voor de Comptabiliteit.
- 15 Klerken bij dezelve.
- 2 Hoofd-Visiteurs.

Deze zijn allen onroomsch.

De Roomsch Katholijken zijn evenwel niet geheel uitgesloten, want onder de

- 9 Hoofd-Inspecteurs zijn 2 Katholijken.
- 29 Arrondissements-Inspecteurs 4 idem.
- 127 Controleurs misschien wel 12.

Onder de ontvangers en verdere ambtenaren zoo van den binnen- als linie-dienst is het getal Roomsch Katholijken ook zeer gering, ja zelfs onder de Commiesen, waartoe de Roomsch Katholijken, dit zullen de protestanten wel willen toestemmen, toch wel de noodige geschiktheid zouden hebben, indien de geest van verdraagzaamheid bij het Gouvernement en de hooge ambtenaren wat meer verdraagzaam was.

In een rijk, waarin volgens de grondwet geen heerschend of erkend bevoorregt kerkgenootschap bestaat en waarin al de ingezetenen, zonder onderscheid van godsdienstige gevoelens, gelijk

zijn voor de wet; aan dezelfde belastingen onderhevig nu gelijke aanspraak op de maatschappelijke voordeelen kunnen maken, behoorde bij de bepaling van die voordeelen daarop in billijkheid gelet en bij het begeven van posten geen onderzoek naar hunne godsdienstige gevoelens gedaan te worden.

Uit de hierboven aangehaalde opgave van de kosten der Roomsch Katholijke en Protestantsche Eerediensten blijkt het, dat het billijk grondbeginsel in verre na niet gevolgd wordt en bij het begeven van ambten wordt er nog veel verder afgeweken.

Men wil gaarne toestemmen, dat met opvolging van het beginsel, dat er bij het benoemen van personen naar hun godsdienstig gevoelen geen onderzoek zal worden gedaan, er geene juiste evenredigheid kan bestaan, tusschen de ledematen van de onderscheidene kerkgenootschappen, die met posten begunstigd worden; maar het verschil is al te groot om zulks aan een enkel noodlot toe te schrijven.

De Roomsch Katholijken maken meer dan één derde gedeelte der bevolking van Noord-Nederland uit en het aantal der R. Katholijken, die met ambten en posten bevoordeeld zijn is zeer gering.

Welke redenen mogen hiervoor dan wel aanwezig zijn? Naar mijn gevoelen kan men daarvoor op den voorgrond stellen.

1°. Omdat het Gouvernement Protestantsch is, en men kan dus veronderstellen, dat het minder belang heeft, de belangen der Roomsch Katholijken zich aan te trekken. Van daar dan ook, dat al de Ministers en bijna alle hooge standpersonen tot dat kerkgenootschap behooren, die meer bekend met de leden van hun kerkgenootschap, dezelve bij voorkomende gelegenheid bij voorkeur aanbevelen.

2°. Omdat de Roomsch Katholijken volgens een aangenomen staatsregel, voormaals uit alle openbare betrekkingen en voordeel gevende posten waren gesloten, en bij de Protestanten wordt zulks na een verloop van ruim veertig jaren nog niet vergeten; deze vermeenen dat zij daarop nog alleen aanspraak hebben, en in die enkele gevallen dat een R. K. met een ambt wordt begunstigd, kunnen zij hun misnoegen ten deze nog niet verbergen.

3°. De Protestanten vermeenen, ten minste zij geven voor, dat de Roomsch Katholijken door hunne geloofsleer *dom* worden gehouden en minder geschikt zijn tot de waarneming van bedieningen, ofsehoon de ondervinding geleerd heeft, dat de weinige Roomsch Katholijken, die van, tot tijd tot hoofd-ambtenaren zijn benoemd geweest, en welke men met naam zou kunnen opgeven, hunne mede ambtgenooten niets in bekwaamheid hebben toegegeven.

4°. Dat de hooge standpersonen en hoofdambtenaren, die tot het Protestantsch kerkgenootschap behooren, in het geheel niet of zeer zeldzaam Roomsch Katholijken in de gelegenheid zullen stellen, om in mindere bedieningen of op hunne bureaux zich tot hogere posten bekwaam te maken, en voor zoo verre die nog geplaatst zijn, door hunne achterstelling aan jongere Protestanten den moed benemen, om in hun begonnen vak te blijven voortwerken en eindelijk omdat de Roomsch Katholijken, die in de gelegenheid zijn, om zonder onderscheid van godsdienstige gevoelens de personen van hun kerkgenootschap naar recht en billijkheid voor te dragen, daarom trent huiverig naar, en wel, om niet als godsdienstige dweepers te worden beschouwd, terwijl het ook niet zelden plaats heeft, dat zij in hunne voordragten door ondergeschikte of bijzondere correspondentien en zijdelingschen invloed bij de ministerien worden gedwarsboomd; en de slotsom ten deze is, of het staatkundig is gehandeld, zoo een aanzienlijk getal der bevolking, op wiens gedrag niets valt aan te merken, en welke nevens andere in alle lasten der maatschappij getrouw bijdragen, zoo bij voortdoring in derzelve belangen te schokken en te benadeelen.

Mag ik u verzoeken deze mijne opmerkingen eene plaats in uw dagblad te verleen; ik heb alleen het finantieel vak behandeld, ongetwijfeld zullen bij de andere departementen waarmede ik minder bekend ben, wel gelijke opmerkingen kunnen gemaakt worden. Uw bestendige lezer.

170de KONINKLIJKE NEDERLANDSCHE LOTERIJ. VIJFDE KLASSE.

7de Lijst. No. 19622 f 1000.

8ste Lijst. No. 9983 f 1000 en No. 2079 een pr. f 2000.

* * Heden overleed, in den ouderdom van ruim 55 jaren, den Wel-Eerwaarden Heer **ANTONIUS THOEN**, R. K. Priester en Pastoor in de kerk genaamd: Het dorstige Hettsteegje, te Utrecht, na voorzien te zijn geweest van de laatste H. H. Sakramenten.

W. H. J. ROBERT, R. K. Pr.
O. A. J. ROBERT.

Utrecht,
den 24 Februarij 1857.

Executeurs Testamentair.

BEKENDMAKINGEN.

* * **HENRI REINGANUM, BANKIER**
TE FRANKFORT, 7m.

Met autorisatie van Z. M. den Keizer van Oostenrijk, *Onherroepelijke Verkoop bij Inschrijving*, van twee Eigendommen, geregteijk geschat op een Millioen 502,157 florijnen, te weten:

DE GROOTE HEERLIJKHEID VAN

E. H. R. N. H. A. U. S. E. N., gelegen in het Hertogdom van Carinthie, eene mijl van Klagenfurt, met overheerlijk Kasteel, Hooven, grooten Tuin, Broeikas-ten en Oranjerie, vruchtbare Landruijen, Weiden, Bos-schen, Molen, uitgestrekte Jagt, patrimoniële, Juris-risdicte, Leendiensten en aanzienlijke Renten, mits-gaders:

HET SCHOON HOTEL MET TUIN TE BADEN, gelegen op de voornaamste plaats dezer door hare Wateren en de menigte van vreemde-lingen, die dezelve komen bezeken, zoo vermaarde Stad.

De inschrijving geschied tegen **ACHT Nederlandsche gul-dens**.

Acht inschrijvingen worden met f 56 guldens betaald.

Deze schoone eigendommen zullen dengenen, welke dezelve ten deel vallen, vrij van schulden en hypothe-ken, worden overgedragen; de Fransche *Prospectus* geeft meer breedvoerige inlichtingen; betrekkelijk dezen voordeligen verkoop, welke, obherroepelijk te Weenen, onder het toezigt van het Gouvernement, zal plaats hebben. Elk inschrijver zal *franko* bericht ontvangen op het tijdstip dat de verkoop zal afgelopen zijn, van den uitslag der zaak. Het bedrag der inschrijvin-gen wordt in mandaten te Amsterdam, of wel op be-schikking van den ondergeteekenden betaald.

Om het *Prospectus* te ontvangen, inschrijvingen te nemen en in het algemeen voor alles wat tot dezen verkoop betrekking heeft, schrijfe men, zonder te frankeren, aan

HENRI REINGANUM,

Bankier en ontvanger-generaal te Frankfurt aan den Main.

G. W. B. K. O. K., Apothecar en Drogist te *Amersfoort*, verlangt tegen 1 Mei een bekwaam **B. E. D. I. E. N. D. E.**

VOOR HET RIJK.

AMORTISATIE-SYNDICAAT.

ADMINISTRATIE DER DOMEINEN, WEGEN, VAARTEN ENZ.

EERSTE RESSORT.

PROVINCIE NOORD-BRABAND.

Agentschap 's Hertogenbosch.

OPENBARE VERPACHTING

VAN

T. O. L. G. E. L. D. E. N.

De Agent van het Domein te 's Hertogenbosch, zal als daar-toe behoorlijk gemagtigd, al of niet in tegenwoordigheid van den Heer Inspecteur der Domeinen in het *Eerste Ressort*, en zoo noodig onder nadere goedkeuring, ten overstaan van **JOHANNES DE BERGH**, openbaar Notaris, residerende te 's Hertogenbosch, op Donderdag, den 9 Maart 1837, des voormiddags ten elf ure, te 's Hertogenbosch, in het Stads-Koffijhuis, bewoond bij **W. REGGERS**, alleenlijk in Perceelen en gezins in Massa of Gecombineerd, **VERPACHTEN**:

De ontvangst der **T. O. L. G. E. L. D. E. N.**, aan de Bar-rières op den Grooten Weg der 1ste Klasse no. 8, (gedeelte van de Maasdijsche Brug onder Tilburg tot Grave), met en benevens den aanleve van dien, en zulks voor den tijd van drie achtereenvolgende Jaren, aan-vang nemende 31 Maart 1837, te middernacht, en eindigende ultimo Maart 1840, ten zelfde ure, als:

- 1°. De Tol gekw. no. 3 aan de Maasdijsche Brug onder Til-burg met Woonhuis en Tuin.
- 2°. " " " " 4 bewesten Tilburg, met Woonhuis en Tuin.
- 3°. " " " " 5 heosten Tilburg, met Woonhuis en Tuin.
- 4°. " " " " 6 onder Udenhout, ter plaatse genaamd *Kreitenheide*, met Woonhuis en Tuin.
- 5°. " " " " 7 onder Helvoirt, met Woonhuis en Tuin.
- 6°. " " " " 8 onder Voght, met Woonhuis en Tuin.
- 7°. " " " " 9 aan het uiteinde van Hinthard onder Rosthalen.
- 8°. " " " " 10 onder Nulaad, ter plaatse genaamd *Puttershoek*, met Woonhuis en Tuin.
- 9°. " " " " 11 op de scheiding der Gemeenten Gef-fen en Heesch, met Woonhuis en Tuin.
- 10°. " " " " 13 onder Schayk, ter plaatse genaamd *Schaykschenhoek*, met Woonhuis en Tuin.
- 11°. " " " " 14 onder Velp, met Woonhuis en Tuin.

De konditien en voorwaarden, zullen *acht dagen vóór de verpachting*, voor een iegelijk ter lezing liggen, in de Bureaux van den heer Administrateur der Domeinen, in het eerste ressort te Arnhem; in het lokaal van het Provinciaal Gouvernement van Noord-Brabant; ten Kan-tore van den Notaris **D. E. B. E. R. G. H.**, te 's Hertog-enbosch; ten huize van de Opzigtter der Wegen **J. Kir-pinc**, te Tilburg en **J. Klopper**, te Grave; alsmede bij **W. REGGERS**, in het Stads Koffijhuize 's Hertogenbosch. Nadere inlichtingen zijn te bekomen bij de beambten der Domeinen, in loco, alsmede ten Kantore van den Agent van het Domein voornoemd, gevestigd in de de Keizer-straat te 's Hertogenbosch.

's Hertogenbosch, den 13 Februarij 1837.

De Agent voornoemd
H. W. GRASVELD.

MARKTBERIGTEN.

Graanprijzen te 's Hertogenbosch, den 2. Maart 1837.

Rogge	f 4-80 à 4-10
Boekweit	- 4-13 à 4-16
Haver	- 1-86 à 0-00
Gerst	- 0-00 à 0-00
Het Nederlandsche pond Boter	- 0-70 à 0-60
De 3	Roggebrood 25 Cents

Graanprijzen te Eindhoven, den 28 Februarij 1837.

Rogge	f 4-60 à 0-00
Boekweit	- 3-50 à 0-00
Haver	- 2-40 à 0-00
Het Nederlandsche pond Boter	- 0-50 à 0-55
De vier Nederlandsche pouden Roggebrood	28 cents.

BEURSPRIJZEN.

Weenen, den 22 Febr.: 5 pCt. Metall. 105½; 4 pCt. 99½; 3 pCt. 75½; Bankactien 3 pCt. 137½.
 Parijs, den 29 Febr.: 5 pCts. renten fr. 109.75; 3 pCts. fr. 79.80; Napelsche 98.90; Portugal 3 pCt. 31½; Spanje 26½; D. Uitgest. 84.
 Londen, den 28 Febr.: 3 pCt. gecons. 90½; Ardoins 26½; Uit-gest. 11½; Passive 7½; Portug. 5 pCt. 49½; Holl. 2½ pCt. 53; dito 5 pCt. 102½; Mexico 25; Columb. 25½; Brazilië 86.
 Antwerpen, den 1 Maart: Ardoins 24½; g.; Oude Uitgest. 84 p.; Darmst. Loten 23 p.; België 100½; 's Isael: Amst. en Bott. 4 avans.

PRIJS-COURANT DER EFFECTEN,

Laagste Hoogste Koers ten koers. 4½ ure.

NEDERL. Wark. wch. 2½ pCt.	52½	52½	52½	Portug. Obl. te Lond. 5 pCt.	
Dito dito..... 5	100½	100½	100½	Dito dito..... 3	
Uitgestelde schuld.....				Wark. Cert. bij L. et B. 5	
Kansbiljo van dito..... f	22½	22½	22½	Dito bij Falconnet et C. 5	
Amortisatie-Syndicaat 4½ pCt.	23½	23½	23½	Leening te L. bij Roths. 5	
Dito dito..... 2½	76½	76½	76½	Aandelen Tavolière... 3	
Handel-Maatschappij... 4½	185½	185½	185½	Dito te Parijs..... 3	
Nieuwe Dito..... 4½	100½			Russl. Obl. Hope 12½ 5	
O. L. Leening..... 4	85½			Dito dito 182½..... 5	
FRANKR. Ins. Grootbl. 3				Cert. bij dito 182½..... 5	
ENGLAND, dito.....				Obligation te Londen 5	
SPANJE, L. bij Ard £ 85 5	24½	24½	24½	Certificat. te Hamburg 5	
Ditp bij ditp. onb. stuk. .	24½	24½	24½	Inschrijving in Assig. 6	
Passive.....				Certificaten van dito... 6	
Deferred.....				POLEN, Aand. Lot. fl. 300.	
Fransche Uitgestelde... .	8½				
Engelsche Uitgestelde... .	7½				

AMSTERDAM. Den 2 Maart 1837.

Laagste Hoogste Koers ten koers. 4½ ure.

PRUISSEN, Dito dito R. 50.	f 112	112½
Negot. Londen 1830... 4 pCt.		
OOSTERR., Aand. L. fl. 100	f	
Dito dito fl. 250		
Metalliek..... 5 pCt.	99½	
Dito..... 3		
Dito te Londen gen... 5		
Dito	2½	54½
Ween. Bank Goll. et C. 5		
Dito	4	
N. Weener Aand. fl. 500	f	
DENEMARK., L. te Lond. 3 pCt.		
BRASILLEN, Dito Rotsch. 5		
DARMSTADT, Aand. bij Lot.	f	23
Russ. Ea. Aand. 500fr.		
Dito 100 fr.....		

In Integralen en 5 pCt., vooral in eerstgenoemden, was de omzet heden vrij geanimeerd. Men merkte verscheidene koopjes, naar het scheen, voor Engelsche rekening, op, en deze inkoopjes werkten te gunstiger op den stand der effecten, daar ook de Spaansche een beter aanzien hadden.

In Ardoins had insgelijks de handel eenige levendigheid. Eensdeels het vastere merk van Antwerpen, doch vooral de verkoopte notering geruchten een weinig geschokt was, weder eenigzins terug keeren en derzelve waren bereids tot verbeterde koersen te plaatsen, doch blijven

Laatste Prijzen ten 5 ure. Integralen 52½; Holl. 5 pCt. 100½; Kansb. f 22½; Ardoins van 85 £ 24½.